

**Кондратюк О.М.,**

к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування,  
Криворізький економічний інститут  
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

**Яковенко Ю.В.,**

студент ННІУА, 5 курсу, спец. 071 «Облік і оподаткування»,  
Донецький національний університет економіки  
і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського

## **ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**

Динамічний розвиток світового економічного середовища, під впливом глобалізаційних та інтеграційних процесів зазнає значних змін. Одним з інтеграційних напрямів у економічній сфері є розроблення та впровадження загальновизнаних міжнародних стандартів для ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, які зможуть більшою мірою уніфікувати перешкоди для кооперації діяльності підприємств з різних країн світу та поєднати їх єдиною бухгалтерською мовою. Для здійснення виробничої діяльності та надання послуг, підприємства повинні бути належно забезпечені засобами праці та мати достовірну інформацію про їх стан і необхідність оновлення. Саме тому, питання організації ведення обліку основних засобів за міжнародними стандартами, як запоруки успішної та довгострокової взаємодії між підприємствами, є актуальним.

На сьогоднішній день, українським підприємствам надано право здійснювати ведення бухгалтерського обліку, як за вимогами національних положень (стандартів), так і за вимогами міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, окрім тих підприємств та установ, які зобов'язані вести облік за визначеними стандартами, відповідно до законодавства.

Основні аспекти та методологічні засади ведення бухгалтерського обліку викладено у Міжнародному стандарті бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби». Окрім даного положення, ключові аспекти обліку основних засобів також регламентують такі міжнародні стандарти, як МСФЗ 5 «Непоточні активи, утримувані для продажу та припинена діяльність», МСБО 3 «Об'єднання бізнесу», МСБО 17 «Оренда», МСБО 40 «Інвестиційна нерухомість», МСБО 36 «Зменшення корисності активів». Стандарти окреслюють основні положення щодо організації та ведення бухгалтерського обліку, передбачають певну «свободу вибору» для управлінського персоналу в питаннях організації обліку основних засобів.

Так, відповідно до міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, всі питання організації обліку на підприємстві мають бути задекларовані в обліковій політиці.

Зокрема, стосовно організації та ведення обліку основних засобів облікова політика має містити такі положення:

1. Порядок визначення оцінки об'єктів основних засобів, що надходять на підприємство, залежно від шляхів надходження. У першу чергу, це стосується основних засобів, що надходять на підприємство шляхом безоплатної передачі та як внесок до статутного капіталу.

2. Резервування коштів на виведення об'єкта основних засобів з експлуатації, якщо очікується, що витрати на ліквідацію основних засобів перевищать його ліквідаційну вартість.

3. Організацію та порядок проведення оцінки основних засобів, після їх визнання. Тобто, суб'єкт господарювання має обирати своєю обліковою політикою або модель собівартості, або модель переоцінки і йому слід застосовувати цю політику до всього класу основних засобів.

4. Частоту та порядок проведення переоцінки основних засобів. Зокрема, необхідно окреслити критерій, за яким справедлива вартість активу буде суттєво відрізнятися від його балансової вартості, частоту переоцінок для об'єктів основних засобів, які зазнають незначних і непостійних, значних і непостійних, а також значних і постійних змін.

5. Застосування одного з методів для переоцінки суми накопиченої амортизації на дату переоцінки, наведених у МСБО 16.

6. Використання одного з методів амортизації основних засобів, а також визначення та розрахунок суми ліквідаційної вартості даних активів.

7. Урахування вимог національного законодавства щодо мінімальних строків нарахування амортизації, вартісного критерію віднесення активів до основних засобів.

8. Застосування компонентного обліку основних засобів з метою ефективного використання кожного з елементів об'єкта, зважаючи на різний строк їх служби.

9. Облікову політику пропонується доповнити додатком з переліком рахунків бухгалтерського обліку та визначенням їх нумерації.

Незважаючи на це, у процесі організації обліку основних засобів за міжнародними стандартами підприємство може стикнутися з певними проблемами їх впровадження та застосування. До таких проблем відносять: необхідність пристосування та підвищення освітньо-кваліфікаційного рівня управлінського та бухгалтерського персоналу, з метою розуміння концептуальних основ міжнародних стандартів; значні витрати на налаштування роботи бухгалтерського програмного забезпечення відповідно до вимог міжнародних стандартів; відсутність мотиваційної складової переходу на застосування міжнародних стандартів серед управлінського персоналу.

Таким чином, процес організації обліку основних засобів за міжнародними стандартами є достатньо трудомістким і тривалим процесом, який вимагає високого розуміння як особливостей ведення бухгалтерського обліку обліковим та управлінським персоналом, так і інвестування значних частин грошових коштів для його здійснення. Але перехід на ведення обліку за міжнародними стандартами є не тільки кроком у майбутнє, але й відкриває широкі можливості для більшості підприємств, насамперед, українських.